

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 14. júna 2012*

„Smernica 93/13/EHS — Spotrebiteľské zmluvy — Nekalá podmienka týkajúca sa úrokov z omeškania — Konanie o platobnom rozkaze — Právomoc vnútroštátneho súdu“

Vo veci C-618/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Audiencia Provincial de Barcelona (Španielsko) 29. novembra 2010 a doručený Súdnemu dvoru 29. decembra 2010, ktorý súvisí s konaním:

Banco Español de Crédito, SA,

proti

Joaquínovi Calderónovi Caminovi,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano (spravodajca), sudcovia M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits a M. Berger,

generálna advokátka: V. Trstenjak,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. decembra 2011,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Banco Español de Crédito, SA, v zastúpení: A. Herrador Muñoz, V. Betancor Sánchez a R. Rivero Sáez, abogados,
- španielska vláda, v zastúpení: S. Centeno Huerta, splnomocnená zástupkyňa,
- nemecká vláda, v zastúpení: J. Kemper a T. Henze, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Owsiany-Homung a E. Gippini Fournier, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 14. februára 2012,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: španielčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu:
 - článku 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288),
 - článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (Ú. v. EÚ L 110, s. 30),
 - ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, s. 1),
 - článku 5 ods. 1 písm. l) a m), článkov 6 a 7 a článku 10 ods. 2 písm. l) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, s. 66) a
 - článku 11 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, s. 22).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Banco Español de Crédito, SA, (ďalej len „Banesto“) a J. Calderónom Caminom vo veci zaplatenia súm dlžných na základe plnenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej medzi týmito stranami.

Právny rámec

Právna úprava Únie

Smernica 87/102/EHS

- 3 Článok 6 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (Ú. v. ES L 42, 1987, s. 48; Mim. vyd. 15/001, s. 326), stanovuje:

„1. Napriek vylúčeniu ustanovenému v článku 2 ods. 1 písm. e), ak ide o zmluvu medzi úverovou či finančnou inštitúciou a spotrebiteľom na poskytnutie úveru formou zálohy na bežný účet inak než na kreditné karetné účty, bude spotrebiteľ v čase pre[d] uzatvorením zmluvy alebo v čase jej uzatvárania informovaný:

- o úverovom limite, ak je stanovený,
- o ročnej úrokovej sadzbe a poplatkoch platných od doby, keď je zmluva uzatvorená a podmienkach, za ktorých môže byť zmenená a doplnená,
- o postupe o ukončení zmluvy.

Táto informácia sa potvrdzuje písomne.

2. Navyše po dobu platnosti zmluvy je spotrebiteľ informovaný o akýchkoľvek zmenách ročnej úrokovej sadzby alebo zodpovedajúcich poplatkov ihneď, ako sa vyskytnú. Takéto informácie môžu byť oznámené výpisom z účtu alebo ľubovoľným iným spôsobom prijateľným v členských štátoch.

3. V členských štátoch, kde sú prípustné debetné saldá akceptované tichou cestou po termíne splatnosti, zúčastnené členské štáty zabezpečia, aby bol spotrebiteľ informovaný o ročnej úrokovej miere a aplikovateľných nákladoch a tiež o akejkoľvek zmene a doplnení, ktorá z toho vyplýva, ak debetné saldo po termíne splatnosti presiahne obdobie dlhšie ako tri mesiace.“

4 Podľa článku 7 uvedenej smernice:

„V prípade úveru poskytnutého na nákup tovaru, členské štáty určia podmienky, za ktorých môže byť zmenené vlastníctvo k tovaru, najmä ak spotrebiteľ nedal svoj súhlas. Ďalej zabezpečia, že kde veriteľ získa späť vlastníctvo k tovaru, účet medzi týmito stranami bude vyrovnaný, aby sa zaistilo, že zmena vlastníctva nepovedie k akémukoľvek protiprávnemu [bezodôvodnému – *neoficiálny preklad*] obohateniu.“

Smernica 93/13

5 Dvanáste odôvodnenie smernice 93/13 znie:

„keďže podľa súčasného stavu vnútroštátne právne predpisy umožňujú plánovať len čiastočné zosúladenie; keďže najmä zmluvné podmienky, ktoré neboli individuálne dohodnuté podliehajú tejto smernici; keďže členské štáty by mali mať možnosť výberu, so zreteľom na zmluvu, poskytnúť spotrebiteľom vysokú úroveň ochrany prostredníctvom vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú prísnejšie ako ustanovenia tejto smernice“.

6 Dvadsiate prvé odôvodnenie tejto smernice znie takto:

„keďže členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky neuplatňovali v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcu alebo dodávateľa a ak sa napriek tomu také podmienky uplatnia, nemajú viazať spotrebiteľa a nemajú byť záväzné pre spotrebiteľa a zmluva má byť naďalej záväzná pre zmluvné strany za týchto podmienok, ak jej plnenie môže pokračovať bez neprimeraných ustanovení“.

7 Dvadsiate štvrté odôvodnenie tejto smernice spresňuje:

„keďže súdy alebo správne orgány členských štátov musia mať k dispozícii primerané a účinné prostriedky na zabránenie ďalšieho uplatňovania nekalých podmienok v zmluvách“.

8 Podľa článku 6 smernice 93/13:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

2. Členské štáty príjmu potrebné opatrenia na to, aby zabezpečili, že spotrebiteľ nestratí ochranu, zabezpečenú touto smernicou, tým, že si vyberie právo nečlenského štátu ako právo uplatniteľné na zmluvu, ak táto má úzku súvislosť s územím členských štátov.“

9 Článok 7 ods. 1 tejto smernice znie:

„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

10 Článok 8 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Smernica 2005/29

11 Článok 11 ods. 1 a 2 smernice 2005/29 stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia existenciu vhodných a účinných prostriedkov na boj proti nekalým obchodným praktikám s cieľom vynútiť súlad s ustanoveniami tejto smernice v záujme spotrebiteľov.

...

2. Na základe ustanovení uvedených v odseku 1 zveria členské štáty súdom alebo správnym orgánom právomoci, ktoré ich v prípadoch, ktoré považujú za nevyhnutné, a so zreteľom na všetky dotknuté záujmy, najmä verejný záujem, oprávňujú na to, aby:

a) nariadili zastavenie nekalých obchodných praktík alebo začali príslušné konanie na súde, ktorým sa prikáže ich zastavenie,

alebo

b) ak nekalá obchodná praktika nebola doposiaľ vykonaná, ale jej vykonanie bezprostredne hrozí, zakázali takúto praktiku alebo začali príslušné konanie smerujúce k jej zákazu,

a to aj bez dôkazu o skutočnej strate či škode alebo úmyslu, či nedbanlivosti na strane obchodníka.

Členské štáty ďalej stanovujú, že opatrenia uvedené v prvom pododseku môžu byť prijaté v skrátenej forme ako:

— predbežné opatrenia,

alebo

— konečné opatrenia,

pričom každý členský štát sám rozhodne, ktorú z týchto dvoch možností zvolí.

...“

Nariadenie č. 1896/2006

12 Odôvodnenie 10 nariadenia č. 1896/2006 spresňuje:

„Konanie zavedené týmto nariadením by malo slúžiť ako doplnkový a voliteľný prostriedok pre navrhovateľa, ktorý si naďalej môže zvoliť konanie podľa vnútroštátneho práva. Preto toto nariadenie ani nenahrádza, ani nezosúladuje existujúce mechanizmy vymáhania nepopretých pohľadávok podľa vnútroštátneho práva.“

13 Článok 1 nariadenia č. 1896/2006 stanovuje:

„1. Účelom tohto nariadenia je:

a) zjednodušiť a urýchliť súdne konanie a znížiť náklady na takéto konanie v cezhraničných sporoch, ktoré sa týkajú nepopretých peňažných pohľadávok, zavedením európskeho konania o platobnom rozkaze,

a

b) umožniť voľný pohyb európskych platobných rozkazov medzi členskými štátmi ustanovením minimálnych požiadaviek, ktorých dodržiavanie vylúči potrebu akýchkoľvek konaní, ktoré sa majú iniciovať v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom európskeho platobného rozkazu.

2. Toto nariadenie nebráni navrhovateľovi, aby pri uspokojovaní pohľadávky v zmysle článku 4 využil iné konanie dostupné podľa práva členského štátu alebo práva Spoločenstva.“

Smernica 2008/48

14 Článok 1 smernice 2008/48 znie takto:

„Účelom tejto smernice je harmonizovať určité aspekty zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú zmlúv o spotrebiteľskom úvere.“

15 Podľa článku 5 ods. 1 tejto smernice:

„V dostatočnom predstihu pred tým, ako sa spotrebiteľ zaviazne akoukoľvek zmluvou o úvere alebo ponukou, veriteľ a prípadne sprostredkovateľ úveru poskytnú spotrebiteľovi na základe podmienok úveru ponúkaných veriteľom, prípadne preferencií spotrebiteľa a informácií, ktoré spotrebiteľ poskytol, informácie potrebné na porovnanie rôznych ponúk, aby sa mohol s dobrou znalosťou veci rozhodnúť, či zmluvu o úvere uzavrie. ...

Tieto informácie sa týkajú:

...

l) úrokovej sadzby uplatniteľnej v prípade oneskorených platieb a spôsobu jej úpravy a prípadne poplatkov v prípade neplnenia zmluvy;

m) upozornenia na dôsledky chýbajúcich platieb;

...“

16 Článok 10 ods. 2 tejto smernice stanovuje:

„Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza:

...

1) úrokovú sadzbu pre prípad oneskorených platieb platnú v čase uzavretia zmluvy o úvere a spôsob jej úpravy a prípadne poplatky v prípade neplnenia zmluvy;

...“

Smernica 2009/22

17 Článok 1 ods. 1 smernice 2009/22 stanovuje:

„Účelom tejto smernice je aproximácia právnych a správnych predpisov členských štátov v súvislosti so žalobami na vydanie súdneho príkazu uvedenými v článku 2, zameranými na ochranu kolektívnych spotrebiteľských záujmov zahrnutých v smerniciach uvedených v prílohe I, s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu.“

18 Podľa článku 2 tejto smernice:

„1. Členské štáty určia súdy alebo správne orgány príslušné na konania vo veciach začatých oprávnenými subjektmi v zmysle článku 3, ktorých cieľom je:

a) vydanie príkazu na zastavenie alebo zákaz každého protiprávneho konania so všetkými náležitými účelnými opatreniami, prípadne aj formou skráteného konania;

...

2. Táto smernica, pokiaľ ide o rozhodné právo, nemá vplyv na pravidlá medzinárodného práva súkromného, teda na uplatňovanie buď práva členského štátu, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu, alebo práva toho členského štátu, v ktorom sa účinky neoprávneného zásahu prejavili.“

Španielske právo

19 Ochrana spotrebiteľov pred nekalými podmienkami bola v španielskom práve zabezpečená najprv všeobecným zákonom 26/1984 o ochrane spotrebiteľov a užívateľov (Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios) z 19. júla 1984 (BOE č. 176 z 24. júla 1984, s. 21686, ďalej len „zákon 26/1984“).

20 Zákon 26/1984 bol neskôr zmenený a doplnený zákonom 7/1998 o všeobecných zmluvných podmienkach (Ley 7/1998 sobre Condiciones Generales de la Contratación) z 13. apríla 1998 (BOE č. 89 zo 14. apríla 1998, s. 12304), ktorý smernicu 93/13 prebral do vnútroštátneho právneho poriadku.

21 Napokon kráľovský legislatívny dekrét 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007 (BOE č. 287 z 30. novembra 2007, s. 49181, ďalej len „legislatívny dekrét 1/2007“) prijal kodifikované znenie zákona 26/1984 v znení neskorších predpisov.

22 Podľa článku 83 legislatívneho dekrétu 1/2007:

„1. Nekalé podmienky sú neplatné a považujú sa za nedohodnuté.

2. Neplatná časť zmluvy sa zmení podľa článku 1258 Občianskeho zákonníka a zásady dobrej viery.

Súd, ktorý rozhodne o neplatnosti uvedených podmienok, na tieto účely zmluvu zmení a v prípade jej ďalšej existencie môže zmierniť práva a povinnosti zmluvných strán, ak spotrebiteľovi a užívateľovi vznikne výrazná škoda.

Súd môže zmluvu vyhlásiť za neplatnú iba v prípade, že zmluvné podmienky, ktoré platia naďalej, vedú k nevyváženému postaveniu strán, ktoré nemožno odstrániť.“

23 Článok 1258 Občianskeho zákonníka stanovuje:

„Zmluvy sa uzatvárajú prostredníctvom jednoduchej dohody a od tohto okamihu zaväzujú nielen k plneniu toho, čo je výslovne dohodnuté, ale aj k všetkým následkom, ktoré na základe dobrej viery zodpovedajú obchodným zvyklostiam a zákonu.“

24 Pokiaľ ide o konanie o platobnom rozkaze, Občiansky súdny poriadok (Ley de Enjuiciamiento Civil) v znení platnom k dátumu začatia konania, ktorého základom je spor vo veci samej, v článku 812 ods. 1 uvádza podmienky uplatnenia tohto konania takto:

„Každý, kto od druhej osoby žiada zaplatenie splatného a vymáhateľného peňažného dlhu, ktorý nepresahuje výšku 30 000 eur, môže využiť konanie o platobnom rozkaze, ak preukáže výšku tohto dlhu nasledujúcimi spôsobmi:

(1) predložením dokumentov bez ohľadu na ich formu, druh alebo hmotné médium s podpisom dlžníka, jeho pečiatkou, značkou, známkou alebo s akýmkoľvek iným označením dlžníka v materiálnej alebo elektronickej podobe;

(2) predložením faktúr, dodacích listov, certifikátov, telegramov, faxov alebo iných dokumentov, ktoré sa, hoci ich jednostranne vystavuje veriteľ, zvyčajne používajú na dokumentáciu pohľadávok a dlhov v takých vzťahoch, akými sú vzťahy medzi veriteľom a jeho dlžníkom.

...“

25 Článok 815 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý má názov „Prípustnosť návrhu a platobný rozkaz“, stanovuje:

„Ak dokumenty priložené k návrhu patria k tým, ktoré stanovuje článok 812 ods. 2, alebo predstavujú počiatočné preukázanie práva navrhovateľa potvrdeného obsahom návrhu, nariadi súdny úradník dlžníkovi, aby navrhovateľovi zaplatil v lehote 20 dní a súdu predložil dôkaz o tejto platbe, alebo aby sa dostavil na súd a v odpore stručne uviedol dôvody, na základe ktorých sa domnieva, že predmetnú sumu v celom rozsahu alebo čiastočne nedlhuje...“

26 Článok 818 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, týkajúci sa odporu podaného dlžníkom, stanovuje:

„Ak dlžník podá odpor včas, rozhodne sa o spore s konečnou platnosťou v primeranom konaní a vyhlásený rozsudok nadobudne právoplatnosť.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 27 Dňa 28. mája 2007 J. Calderón Camino uzatvoril zmluvu o úvere vo výške 30 000 eur s Banesto (ďalej len „sporná zmluva“) na účely nadobudnutia motorového vozidla „pre potreby domácnosti“. Nominálna úroková sadzba bola stanovená na 7,950 %, RPMN (ročná percentuálna miera nákladov) na 8,890 % a úroky z omeškania na 29 %.
- 28 Napriek tomu, že úver bol splatný až 5. júna 2014, Banesto sa domnievala, že jeho splatnosť nastala už pred týmto dňom, keďže v septembri 2008 ešte nebolo zaplatených sedem mesačných splátok. Z tohto dôvodu podala 8. januára 2009 na Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell v súlade so španielskym právom návrh na vydanie platobného rozkazu na sumu 29 381,95 eura, zodpovedajúcu nezaplateným mesačným splátkam zvýšeným o zmluvné úroky a trovy konania.
- 29 Dňa 21. januára 2010 Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell vydal uznesenie, v ktorom konštatoval jednak, že sporná zmluva je vopred naformulovaná štandardná zmluva, ktorá bola uzatvorená bez skutočných možností vyjednávania a obsahuje všeobecné podmienky, a jednak, že úroky z omeškania vo výške 29 % boli stanovené v zmluvnej podmienke v písomnej podobe napísanej na stroji, ktorá sa neodlišovala od zvyšnej časti textu, pokiaľ ide o typ písma, veľkosť použitého písma alebo o osobitný súhlas spotrebiteľa.
- 30 Za týchto podmienok, prihliadajúc najmä na výšku úrokovej sadzby Euribor („Euro interbank offered rate“) a Európskej centrálnej banky (ECB), ako aj na skutočnosť, že uvedené úroky z omeškania boli o viac než 20 percentuálnych bodov vyššie ako nominálna úroková sadzba, Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell *ex officio* rozhodol o absolútnej neplatnosti podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania z dôvodu jej nekalej povahy a odkázal na judikatúru Súdneho dvora v tejto oblasti. Okrem toho túto sadzbu znížil na 19 % s odkazom na úrokovú sadzbu stanovenú zákonom a sadzbu úrokov z omeškania stanovenú vo vnútroštátnych rozpočtových zákonoch z rokov 1990 až 2008 a žiadal, aby Banesto nanovo vypočítala výšku úrokov za obdobie dotknuté v spore, ktorý mu bol predložený.
- 31 Spoločnosť Banesto podala proti tomuto uzneseniu odvolanie, v ktorom uviedla, že Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell v tejto fáze konania nemohol ani *ex officio* rozhodnúť o neplatnosti podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorú považoval za nekalú, ani ju nemohol zmeniť.
- 32 Audiencia Provincial de Barcelona v uznesení o predložení návrhu na začatie prejudiciálneho konania po prvé konštatoval, že španielska právna úprava v oblasti ochrany záujmov spotrebiteľov a užívateľov neopravňuje súd, ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, *ex officio* a *a limine* rozhodnúť o neplatnosti nekalých podmienok, keďže sa ich prípadná nekalá povaha posudzuje v rámci všeobecného právneho konania, ktoré sa začne iba v prípade, že dlžník podá odpor.
- 33 Pokiaľ ide po druhé o právo Únie, uvedený súd uviedol, že Súdny dvor v judikatúre vyložil článok 6 ods. 1 smernice 93/13 v tom zmysle, že vnútroštátne súdy sú povinné *ex officio* vzniesť námietku neplatnosti a neuplatniteľnosti nekalej podmienky napriek tomu, že zmluvné strany nepodali príslušný návrh v tomto zmysle.
- 34 Podľa vnútroštátneho súdu však napriek tomu nariadenie č. 1896/2006, ktoré konkrétne upravuje oblasť platobného rozkazu na úrovni Európskej únie, nezavádza konanie, v ktorom by sa *ex officio* a *a limine* preskúmala prípadná nekalá povaha podmienok, ale uvádza iba rad požiadaviek a informácií, ktoré sa spotrebiteľom musia poskytnúť.
- 35 Rovnako ani smernica 2008/48 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, ani smernica 2009/22 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov nestanovujú procesné postupy, ktoré by vnútroštátnym súdom ukladali povinnosť *ex officio* rozhodnúť o neplatnosti takej podmienky, akou je podmienka, ktorú obsahuje sporná zmluva.

- 36 Napokon, aj keby bola praktika spočívajúca v začlenení podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania do textu zmluvy uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom považovaná za „nekalú“ v zmysle smernice 2005/29, zákon 29/2009, ktorým sa mení právny režim nekalej hospodárskej súťaže a reklamy na zlepšenie ochrany spotrebiteľov a užívateľov (Ley 29/2009 por la que se modifica el régimen legal de la competencia desleal y de la publicidad para la mejora de la protección de los consumidores y usuarios), z 30. decembra 2009 (BOE č. 315 z 31. decembra 2009, s. 112039) neprebral článok 11 ods. 2 tejto smernice do španielskeho práva, a teda vnútroštátne súdy v každom prípade nemajú právomoc *ex officio* preskúmať prípadnú nekalú povahu uvedenej praktiky.
- 37 Vzhľadom na tieto skutočnosti Audiencia Provincial de Barcelona rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Je v rozpore s právom Únie, najmä s právom týkajúcim sa ochrany spotrebiteľov, ak vnútroštátny súd *a limine* alebo v ktorejkoľvek fáze konania *ex officio* nerozhodne o tom, či je zmluvná podmienka týkajúca sa úroku z omeškania (v tomto prípade 29 %) v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere neplatná a či ju možno zmeniť? Môže súd bez toho, aby tým ohrozil práva spotrebiteľa priznané právom Únie, rozhodnúť, že akékoľvek preskúmanie takej zmluvnej podmienky vykoná až na základe návrhu dlžníka (prostredníctvom vhodnej procesnej námietky)?
 2. Ako treba v súlade s článkom 6 ods. 1 smernice [93/13] a článkom 2 smernice [2009/22] vykladať článok 83 [legislatívneho dekrétu 1/2007]...? Aký je v tomto ohľade rozsah pôsobnosti článku 6 ods. 1 smernice [93/13], keď stanovuje, aby neprimerané zmluvné podmienky ‚neboli záväzné pre spotrebiteľa‘?
 3. Možno vylúčiť súdne preskúmanie *ex officio* a *a limine*, ak žalobkyňa vo svojom návrhu jednoznačne uvedie výšku úrokov z omeškania, výšku pohľadávky vrátane istiny a úroku, zmluvných pokút a nákladov, úrokovú sadzbu a obdobie, za ktoré sa požaduje úrok (alebo vyhlásenie, že k istine sa podľa práva členského štátu pôvodu automaticky pripisuje úrok zo zákona), predmet sporu vrátane opisu okolností, na ktoré sa žalobkyňa odvoláva ako na základ pohľadávky, a požadovaný úrok, kde jasne uvedie, či ide o zákonný alebo dohodnutý úrok, kapitalizáciu úroku alebo úverovú úrokovú sadzbu, skutočnosť, či ju vypočítala žalobkyňa, a počet percentuálnych bodov nad základnou sadzbou Európskej centrálnej banky, ako sa uvádza v nariadení [č. 1896/2006] o európskom platobnom rozkaze?
 4. V prípade, že neexistujú vykonávacie predpisy, vyžaduje článok 5 písm. l) a m), článok 6 a článok 10 písm. l) smernice [2008/48], keď odkazujú na ‚spôsob jej úpravy‘, aby finančná inštitúcia v zmluve osobitne uviedla a zdôraznila (spôsobom odlišným od zvyšnej časti textu) ako informáciu ‚pred uzavretím zmluvy‘ úrokovú sadzbu pre prípad oneskorených platieb platnú v čase uzavretia zmluvy a ďalšie aspekty, ktoré treba zohľadniť pri jej stanovení (finančné náklady, náklady na vymáhanie atď.), a uviedla aj upozornenie na dôsledky spojené s týmito finančnými aspektmi?
 5. Zahŕňa článok 6 ods. 2 smernice [2008/48] povinnosť oznámiť predčasné vypovedanie zmluvy o úvere alebo pôžičke, pokiaľ to vedie k platbám úrokov z omeškania? Uplatňuje sa zásada zákazu bezdôvodného obohatenia uvedená v článku 7 smernice [2008/48] v prípade, keď sa finančná inštitúcia snaží získať späť nielen vec (dlžný kapitál), ale aj neprimerane vysoké úroky z omeškania?
 6. Môže súd, ak neexistuje vykonávací predpis a s prihliadnutím na článok 11 ods. 2 smernice [2005/29], aj *ex officio* rozhodnúť, že zmluvná podmienka týkajúca sa úrokov z omeškania predstavuje nekalú praktiku?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 38 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 93/13 vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o návrhu na vydanie platobného rozkazu neumožňuje ani *a limine*, ani v ktorejkoľvek inej fáze konania *ex offico* preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ak spotrebiteľ nepodá odpor.
- 39 Na účely odpovede na túto otázku treba najskôr pripomenúť, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a na základe tejto situácie pristúpi na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25; z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25, ako aj zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, Zb. s. I-9579, bod 29).
- 40 Vzhľadom na také znevýhodnené postavenie jednej zo zmluvných strán článok 6 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie smerujúce k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (pozri rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 36; Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 30; z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, Zb. s. I-10847, bod 47, a z 15. marca 2012, Pereničová a Perenič, C-453/10, bod 28).
- 41 S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13 dosiahnuť, Súdny dvor viackrát zdôraznil, že takéto nerovné postavenie spotrebiteľa a predajcu alebo dodávateľa môže byť kompenzované iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným zmluvným stranám (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27; Mostaza Claro, už citovaný, bod 26; Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 31, ako aj VB Pénzügyi Lízing, už citovaný, bod 48).
- 42 S prihliadnutím na tieto zásady Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátny súd má *ex offico* posúdiť prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky patriacu do pôsobnosti smernice 93/13 a tým odstrániť nerovnováhu medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom (pozri v tomto zmysle rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 38; zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, Zb. s. I-4713, bod 31; Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 32, ako aj VB Pénzügyi Lízing, už citovaný, bod 49).
- 43 Úloha, ktorú v konkrétnej oblasti vnútroštátnemu súdu priznáva právo Únie, sa preto neobmedzuje len na možnosť vysloviť sa k prípadnej nekalej povahe zmluvnej podmienky, ale zahŕňa aj povinnosť preskúmať túto otázku *ex offico* hneď po tom, ako je súd oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (pozri rozsudok Pannon GSM, už citovaný, bod 32).
- 44 V tejto súvislosti Súdny dvor, rozhodujúci o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal vnútroštátny súd v rámci kontradiktórneho konania začatého po podaní odporu spotrebiteľom proti platobnému rozkazu, rozhodol, že vnútroštátny súd musí *ex offico* nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie o voľbe výlučnej miestnej príslušnosti súdu nachádzajúce sa v zmluve, ktorá bola uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice 93/13, a v prípade, že to tak je, posúdiť *ex offico* prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia (rozsudok VB Pénzügyi Lízing, už citovaný, bod 56).

- 45 Táto vec sa však od vecí, v ktorých boli vyhlásené už citované rozsudky Pannon GSM a VB Pénzügyi Lízing, líši tým, že sa týka definície úloh, ktoré prináležia vnútroštátnemu súdu podľa ustanovení smernice 93/13 v rámci konania o platobnom rozkaze pred podaním odporu spotrebiteľom.
- 46 V tejto súvislosti treba konštatovať, že v prípade neexistujúcej harmonizácie vnútroštátnych mechanizmov na vymáhanie nesporných pohľadávok je potrebné stanoviť vnútroštátne postupy, podľa ktorých prebehne konanie o platobnom rozkaze na základe zásady procesnej autonómie členských štátov, avšak pod podmienkou, že tieto modalitty nesmú byť nevýhodnejšie ako príslušné vnútroštátne žaloby (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré spotrebiteľom priznáva právny poriadok Únie (zásada efektivity) (pozri v tomto zmysle rozsudky *Mostaza Claro*, už citovaný, bod 24, a *Asturcom Telecomunicaciones*, už citovaný, bod 38).
- 47 Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, treba uviesť, že Súdny dvor nemá žiadne indície, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam o súlade vnútroštátnej právnej úpravy dotknutej vo veci samej s uvedenou zásadou.
- 48 Zo spisu totiž vyplýva, že systém španielskeho procesného práva neumožňuje vnútroštátnemu súdu, ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, aby vzhľadom na článok 6 smernice 93/13 aj bez odporu podaného spotrebiteľom *ex officio* a *a limine* alebo v ktorejkoľvek inej fáze konania preskúmal tak prípadnú nekalú povahu podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ako ani okolností, či takáto podmienka nie je v rozpore s vnútroštátnymi pravidlami verejného poriadku, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.
- 49 V súvislosti so zásadou efektivity treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora musí byť každý prípad, pri ktorom vzniká otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie znemožňuje alebo príliš sťažuje uplatňovanie práva Únie, preskúmaný tak, že sa zohľadní postavenie tohto ustanovenia v rámci celého procesného postupu, jeho priebeh a osobitosti pred rôznymi vnútroštátnymi súdmi (pozri rozsudok *Asturcom Telecomunicaciones*, už citovaný, bod 39 a citovanú judikatúru).
- 50 V tejto veci zo spisu predloženého Súdneho dvoru vyplýva, že konanie o platobnom rozkaze sa v súlade s článkom 812 Občianskeho súdneho poriadku uplatní na splatné a vymožitelné peňažné pohľadávky, ktorých výška nepresahuje určitú hodnotu, a to 30 000 eur ku dňu skutočností rozhodujúcich vo veci samej.
- 51 Na zabezpečenie jednoduchšieho prístupu veriteľov k spravodlivosti a rýchlejšieho priebehu konania tento článok veriteľom ukladá povinnosť pripojiť k návrhu iba dokumenty preukazujúce existenciu dlhu bez toho, aby boli povinní presne označiť sadzbu úrokov z omeškania, presné obdobie splatnosti a referenčnú hodnotu tejto sadzby v porovnaní s vnútroštátnou úrokovou sadzbou stanovenou zákonom alebo so sadzbou Európskej centrálnej banky.
- 52 Podľa článku 815 ods. 1 a článku 818 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sa tak právomoc vnútroštátneho súdu, ktorému bol predložený návrh na vydanie platobného rozkazu, obmedzuje iba na overenie existencie formálnych náležitostí na začatie tohto konania, ktoré v prípade splnenia ukladajú povinnosť vyhovieť návrhu a vydať exekučný príkaz bez toho, aby mohol *a limine* alebo v ktorejkoľvek inej fáze konania preskúmať dôvodnosť návrhu z hľadiska informácií, ktoré má k dispozícii, pokiaľ dlžník neodmietne splatiť dlh alebo nepodá odpor v lehote 20 dní od dátumu doručenia uvedeného rozkazu. V prípade sporov, ktorých hodnota ku dňu skutočností rozhodujúcich vo veci samej presiahne sumu 900 eur, musí takýto odpor podať advokát.
- 53 V tejto súvislosti treba teda konštatovať, že taký procesný režim, ktorý súdu rozhodujúcemu o návrhu na vydanie platobného rozkazu neumožňuje *a limine* alebo v ktorejkoľvek inej fáze konania *ex officio* preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, a to napriek tomu, že má k dispozícii všetky informácie

o právnom a skutkovom stave potrebné na tento účel, môže v prípade, že spotrebiteľ nepodá odpor, obmedziť efektivitu ochrany sledovanú smernicou 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 35).

- 54 Vzhľadom na celkovú podobu, priebeh a osobitosti konania o platobnom rozkaze uvedené v bodoch 50 až 52 tohto rozsudku existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutí spotrebiteľia nepodajú požadovaný odpor buď z dôvodu mimoriadne krátkej lehoty stanovenej na tento účel, alebo z dôvodu, že ich od výkonu práva na obranu môžu odradiť trovy spojené so súdnou žalobou, ktoré vzniknú v pomere k výške napadnutého dlhu, alebo z dôvodu, že nepoznajú alebo si neuvedomujú rozsah svojich práv, alebo napokon z dôvodu, že návrh na vydanie platobného rozkazu má obmedzený obsah, a teda nemajú kompletné informácie.
- 55 Predajcom alebo dodávateľom by teda na to, aby zbavili spotrebiteľov ochrany sledovanej smernicou 93/13, stačilo iba podať návrh na začatie konania o platobnom rozkaze namiesto riadneho občianskeho konania, čo je tiež v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora, podľa ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení smernice 93/13 spotrebiteľovi musí byť poskytnutá (rozsudok Pannon GSM, už citovaný, bod 34).
- 56 Za týchto podmienok treba konštatovať, že španielska právna úprava dotknutá vo veci samej sa nezdá v súlade so zásadou efektivity, keďže v sporoch začatých predajcom alebo dodávateľom, v ktorých sú žalovanými spotrebiteľia, znemožňuje alebo nadmerne sťažuje dovolávanie sa ochrany, ktorú má spotrebiteľom poskytnúť smernica 93/13.
- 57 Na základe týchto úvah treba na prvú otázku odpovedať, že smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o návrhu na vydanie platobného rozkazu neumožňuje ani *a limine*, ani v ktorejkoľvek inej fáze konania *ex officio* preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ak spotrebiteľ nepodá odpor.

O druhej otázke

- 58 Aby bolo možné poskytnúť výklad práva Únie užitočný pre vnútroštátny súd (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. decembra 2008, Michaniki, C-213/07, Zb. s. I-9999, body 50 a 51), treba druhú otázku chápať tak, že jej podstatou je zistiť, či právna úprava členského štátu, akou je právna úprava stanovená v článku 83 legislatívneho dekrétu 1/2007, ktorá umožňuje vnútroštátnemu súdu v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto zmluvnej podmienky, odporuje článku 2 smernice 2009/22 a článku 6 ods. 1 smernice 93/13.
- 59 V tejto súvislosti treba na úvod uviesť, že k sporu vo veci samej došlo v rámci konania o platobnom rozkaze začatého jednou zo zmluvných strán, a nie v súvislosti so žalobou na zdržanie sa podanou „oprávneným subjektom“ v zmysle článku 3 smernice 2009/22.
- 60 Keďže teda smernica 2009/22 nie je uplatniteľná na spor vo veci samej, nie je potrebný výklad jej článku 2.
- 61 Na účely odpovede na otázku, aké následky treba vyvodiť z rozhodnutia o nekalej povahe zmluvnej podmienky, je potrebné odkázať tak na znenie článku 6 ods. 1 smernice 93/13, ako aj na jej ciele a všeobecnú systematiku (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. septembra 2009, AHP Manufacturing, C-482/07, Zb. s. I-7295, bod 27, a z 8. decembra 2011, Merck Sharp & Dohme, C-125/10, Zb. s. I-12987, bod 29).

- 62 Čo sa týka znenia uvedeného článku 6 ods. 1, treba konštatovať, že prvá časť vety tohto ustanovenia síce členským štátom priznáva určitú autonómiu, pokiaľ ide o definíciu právneho režimu uplatniteľného na nekalé zmluvné podmienky, výslovne však členským štátom ukladá povinnosť stanoviť, aby uvedené podmienky „neboli pre spotrebiteľa záväzné“.
- 63 V tejto súvislosti Súdny dvor už mal príležitosť uvedené ustanovenie vyložiť v tom zmysle, že vnútroštátnym súdom, ktoré rozhodli o nekalej povahe zmluvných podmienok, prináleží vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa vnútroštátneho práva z tejto skutočnosti vyplývajú, s cieľom ubezpečiť sa, že spotrebiteľ touto podmienkou nie je viazaný (pozri rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 58; uznesenie zo 16. novembra 2010, Pohotovosť, C-76/10, Zb. s. I-11557, bod 62, ako aj rozsudok Pereničová a Perenič, už citovaný, bod 30). Ako totiž bolo spomenuté v bode 40 tohto rozsudku, ide o kogentné ustanovenie, ktoré má formálnu rovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, ktorú nastoluje zmluva, nahradiť skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže opäť zaviesť rovnosť.
- 64 Ďalej treba uviesť, že normotvorca Únie v druhej časti vety článku 6 ods. 1 smernice 93/13, ako aj v dvadsiatom prvom odôvodnení výslovne stanovil, že zmluva uzatvorená medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom je „podľa týchto podmienok“ pre strany naďalej záväzná, ak je jej ďalšia existencia možná „bez nekalých podmienok“.
- 65 Zo znenia odseku 1 uvedeného článku 6 smernice 93/13 vyplýva, že vnútroštátne súdy sú povinné iba neuplatniť nekalú podmienku, aby nebola záväzná pre spotrebiteľa, nemôžu však zmeniť jej obsah. Táto zmluva totiž musí v zásade existovať ďalej bez akejkoľvek zmeny okrem odstránenia nekalých podmienok, pokiaľ je jej ďalšia existencia možná v súlade s pravidlami vnútroštátneho práva.
- 66 Tento výklad okrem toho podporuje účel a všeobecná systematika smernice 93/13.
- 67 Podľa judikatúry Súdneho dvora totiž predmetná smernica ako celok predstavuje opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Európskej únii, a najmä na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celej únii (pozri rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 37; Pannon GSM, už citovaný, bod 26, a Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 51).
- 68 Vzhľadom na povahu a význam verejného záujmu, na ktorom spočíva ochrana priznaná spotrebiteľom, ktorí sa voči predajcom alebo dodávateľom nachádzajú v nevýhodnejšom postavení, smernica 93/13, ako vyplýva z jej článku 7 ods. 1 v spojení s jej dvadsiatym štvrtým odôvodnením, ukladá členským štátom povinnosť stanoviť primerané a účinné prostriedky, „ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov“.
- 69 V tomto kontexte treba konštatovať, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 86 až 88 návrhov, že pokiaľ by vnútroštátny súd mohol meniť obsah nekalých podmienok, ktoré sú uvedené v takýchto zmluvách, mohlo by sa tým ohroziť splnenie dlhodobého cieľa uvedeného v článku 7 smernice 93/13. Táto možnosť by totiž mohla prispieť k odstráneniu odstrašujúceho účinku pre predajcov alebo dodávateľov spočívajúceho v tom, že sa takéto nekalé podmienky voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnia (pozri v tomto zmysle uznesenie Pohotovosť, už citované, bod 41 a citovanú judikatúru): predajcovia alebo dodávatelia by sa totiž mohli pokúšať dotknuté podmienky používať, pretože by vedeli, že aj keby bolo rozhodnuté o ich neplatnosti, mohol by vnútroštátny súd zmeniť zmluvu v potrebnom rozsahu, a tak by ich záujmy ostali zabezpečené.
- 70 Preto taká možnosť – ak by sa vnútroštátnemu súdu priznala – sama osebe nemôže zaručiť rovnako účinnú ochranu spotrebiteľa, ako je ochrana, ktorá vyplýva z neuplatňovania nekalých podmienok. Navyše by sa táto možnosť nemohla ani zakladať na článku 8 smernice 93/13, ktorý členským štátom ponecháva možnosť v oblasti upravenej touto smernicou prijať alebo zachovať prísnejšie ustanovenia

zlučiteľné s právom Únie, aby sa zabezpečila vyššia úroveň ochrany spotrebiteľa (pozri rozsudky z 3. júna 2010, Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid, C-484/08, Zb. s. I-4785, body 28 a 29, ako aj Pereničová a Perenič, už citovaný, bod 34).

- 71 Z týchto úvah teda vyplýva, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 nemožno chápať tak, že vnútroštátnemu súdu v prípade, že zistí existenciu nekalej podmienky v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, umožňuje zmeniť obsah uvedenej podmienky namiesto toho, aby ju voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnil.
- 72 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, ktoré vnútroštátne predpisy sa uplatňujú na spor, o ktorom rozhoduje, a urobiť všetko, čo je v jeho právomoci, pričom zohľadní vnútroštátne právo ako celok a uplatní výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva, s cieľom zaručiť úplnú účinnosť článku 6 ods. 1 smernice 93/13 a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. januára 2012, Dominguez, C-282/10, bod 27 a citovanú judikatúru).
- 73 Na základe predchádzajúcich úvah treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej zmluvnej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky.

O tretej až šiestej prejudiciálnej otázke

- 74 Svojou treťou až šiestou otázkou vnútroštátny súd v podstate kladie Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa jednak úloh, ktoré vnútroštátnym súdom prináležia podľa nariadenia č. 1896/2006 a smernice 2005/29 v prípade preskúmania zmluvnej podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, akou je podmienka dotknutá vo veci samej, a jednak povinností, ktoré majú finančné inštitúcie na účely uplatnenia sadzby úrokov z omeškania v zmluvách o úvere v zmysle článku 5 ods. 1 písm. l) a m), článkov 6 a 7 a článku 10 ods. 2 písm. l) smernice 2008/48.
- 75 Španielske kráľovstvo a Európska komisia tvrdia, že tieto otázky sú neprípustné, keďže ustanovenia práva Únie, ktorých sa týkajú, nie sú uplatniteľné na spor vo veci samej, a preto ich výklad pre vnútroštátny súd nie je užitočný na vyriešenie tohto sporu.
- 76 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry má v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktoré je založené na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, výlučne vnútroštátny súd právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav veci, ako aj vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo. Rovnako prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za vydané súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudky z 12. apríla 2005, Keller, C-145/03, Zb. s. I-2529, bod 33; z 18. júla 2007, Lucchini, C-119/05, Zb. s. I-6199, bod 43, ako aj z 11. septembra 2008, Eckelkamp a i., C-11/07, Zb. s. I-6845, body 27 a 32).
- 77 Zamietnuť návrh vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania je teda možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové a právne podklady nevyhnutné na užitočné zodpovedanie otázok, ktoré sú mu položené (pozri najmä rozsudky z 5. decembra 2006, Cipolla a i., C-94/04 a C-202/04, Zb. s. I-11421, bod 25, ako aj z 1. júna 2010, Blanco Pérez a Chao Gómez, C-570/07 a C-571/07, Zb. s. I-4629, bod 36).

- 78 Treba pritom konštatovať, že presne tak je to v tejto veci.
- 79 Čo sa týka konkrétne tretej otázky, treba zdôrazniť, že výklad nariadenia č. 1896/2006 nie je vôbec relevantný vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré má vydať vnútroštátny súd v spore, o ktorom rozhoduje. Na jednej strane totiž treba konštatovať, že ako vyplýva zo spisu predloženého Súdnemu dvoru, skutkové okolnosti sporu vo veci samej nepatria do pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré sa podľa svojho článku 1 ods. 1 týka len cezhraničných sporov, ale spadajú výlučne pod ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Na druhej strane treba spresniť, že toto nariadenie, ako výslovne vyplýva z jeho odôvodnenia 10, nenahrádza ani neharmonizuje mechanizmy na vymáhanie nesporných pohľadávok stanovené vnútroštátnym právom.
- 80 Pokiaľ ide o štvrtú otázku, je zjavné, že ustanovenia článku 5 ods. 1 písm. l) a m), článku 6, ako aj článku 10 ods. 2 písm. l) smernice 2008/48, o ktorých výklad vnútroštátny súd žiada, sa na spor vo veci samej neuplatnia *ratione temporis*, keďže tento spor sa týka toho, že J. Calderón Camino údajne nesprávneho plnil zmluvu o úvere, ktorú uzatvoril 28. mája 2007 so spoločnosťou Banesto.
- 81 V tejto súvislosti totiž stačí uviesť, že podľa článkov 27, 29 a 31 smernica 2008/48 nadobudla účinnosť 11. júna 2008 a členské štáty mali prijať opatrenia nevyhnutné na dosiahnutie súladu s touto smernicou pred 11. júnom 2010, čiže pred dátumom, ku ktorému bola zrušená smernica 87/102. Okrem toho článok 30 ods. 1 tej istej smernice výslovne stanovuje, že sa táto smernica nevzťahuje na zmluvy o úvere už existujúce v čase nadobudnutia účinnosti vnútroštátnych vykonávacích opatrení.
- 82 V súvislosti s piatou otázkou, ktorou sa zisťuje jednak, či článok 6 ods. 2 smernice 2008/48 ukladá úverovej inštitúcii povinnosť oznámiť predčasné ukončenie úveru alebo pôžičky, aby mohla uplatniť úroky z omeškania, a jednak, či sa možno dovoľávať zásady zákazu bezdôvodného obohatenia uvedenej v článku 7 tej istej smernice, ak táto úverová inštitúcia požaduje nielen vrátenie peňažných prostriedkov, ale aj obzvlášť vysoké úroky z omeškania, treba rovno uviesť, že touto otázkou, ako vyplýva zo spisu predloženého Súdnemu dvoru, mal vnútroštátny súd v úmysle v skutočnosti odkázať na zodpovedajúce články smernice 87/102, ktoré jediné súvisia s predmetom otázky.
- 83 Aj keby sa však pripustilo, že toto je skutočný obsah piatej otázky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. novembra 1999, Teckal, C-107/98, Zb. s. I-8121, body 34 a 39), treba konštatovať, že – ako to uviedla aj generálna advokátka v bodoch 99 a 100 návrhov – nič v rozhodnutí vnútroštátneho súdu nenaznačuje, že by sa spor vo veci samej vzťahoval na problematiku týkajúcu sa buď povinnosti predchádzajúceho informovania spotrebiteľa o akejkoľvek zmene ročnej úrokovej sadzby, alebo vrátenia veci veriteľovi, čo by viedlo k jeho bezdôvodnému obohateniu.
- 84 Z toho teda jednoznačne vyplýva, že piata otázka je hypotetická, keďže výklad uvedených ustanovení smernice 87/102 nemá žiadny vzťah k predmetu sporu vo veci samej.
- 85 Pokiaľ ide napokon o šiestu otázku, či sa pri neprebratí smernice 2005/29 má jej článok 11 ods. 2 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd môže *ex officio* preskúmať nekalú prax, ktorá spočíva v tom, že do textu zmluvy sa vloží podmienka týkajúca sa úrokov z omeškania, postačí konštatovať, ako už uviedla generálna advokátka v bode 106 návrhov, že nič v rozhodnutí vnútroštátneho súdu nenaznačuje, že by Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell, keď vydal uznesenie o zamietnutí návrhu na vydanie platobného rozkazu, považoval za nekalú obchodnú prax v zmysle smernice uvedenej vyššie skutočnosť, že Banesto do zmluvy o úvere, ktorú uzavrela s J. Calderónom Caminom, začlenila zmluvnú podmienku týkajúcu sa úrokov z omeškania, akou je podmienka dotknutá vo veci samej.
- 86 Navyše treba konštatovať, že vnútroštátny súd vo svojom rozhodnutí uvádza vysvetlenie tejto otázky, pričom výslovne odkazuje na „prípadnú nekalú prax bankovej inštitúcie“.

- 87 V dôsledku toho je zjavné, že výklad smernice 2005/29 má vo vzťahu k sporu vo veci samej len hypotetickú povahu. V tomto kontexte sa na účely vyriešenia tohto sporu javí neprebratie tejto smernice tiež ako irelevantné.
- 88 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba teda tretiu až šiestu otázku položené vnútroštátnym súdom vyhlásiť za neprípustné.

O trovách

- 89 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o návrhu na vydanie platobného rozkazu neumožňuje ani *a limine*, ani v ktorejkoľvek inej fáze konania *ex offico* preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ak spotrebiteľ nepodá odpor.**
2. **Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky.**

Podpisy